

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-03136/2018-ERU

V Praze dne 19. února 2019

Č. j. 03136-11/2018-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2017 (dále jen „energetický zákon“), ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-03136/2018-ERU a zahájeném z moci úřední dne 26. června 2018 podle ust. § 78 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), v návaznosti na ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s obviněným z přestupku, kterým je pan [REDAKCE], narozen [REDAKCE], trvale bytem [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona, rozhodl

takto:

I. Obviněný z přestupku, pan [REDAKCE], narozen [REDAKCE], trvale bytem [REDAKCE] (dále také „účastník řízení“ nebo „obviněný z přestupku“), se uznává vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona, kterého se dopustil z nedbalosti tím, že v rozporu s ust. § 28 odst. 3 energetického zákona, provedl v přesně nezjištěné době v měsíci říjnu 2017 v odběrném místě na adrese [REDAKCE], zásah na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, bez předchozího souhlasu provozovatele distribuční soustavy tak, že porušil zajištění proti neoprávněné manipulaci na krytu hlavního jističe i krytu elektroměru v. č. [REDAKCE], odpojil z hlavního jističe vodiče pro připojení elektroměru a na odvodní svorku hlavního jističe 3x 25A fázi L1 pomocí kabelu CYKY 3x 2,5 mm² připojil k bytovému rozvaděči, v důsledku čehož došlo k odběru neměřené elektřiny.

II. Podle ust. § 35 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 90 odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 3 000 Kč** (slovy: tři tisíce korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 47318.

III. Podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet

Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 47318.

IV. Podle ust. § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky se poškozenému, společnosti **ČEZ Distribuce, a. s.**, se sídlem Děčín - Děčín IV-Podmokly, Teplická 874/8, PSČ 40502, IČO: 24729035 (dále také „poškozený“ nebo „společnost ČEZ Distribuce, a. s.“), **nárok na náhradu škody nepřiznává** a poškozený se s tímto nárokem odkazuje na soud.

Odůvodnění

I. Úvod

Energetickému regulačnímu úřadu (dále také „Úřad“ nebo „správní orgán“) jako věcně příslušnému správnímu orgánu podle ust. § 18 energetického zákona bylo dne 23. března 2018 doručeno oznámení Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje, Obvodního oddělení Plesná (dále také „Policie ČR“) sp. zn. [REDAKCE] společně se spisovým materiálem o přestupku, kterého se měl dopustit účastník řízení tím, že v přesně nezjištěné době v měsíci říjnu 2017 v odběrném místě na adrese [REDAKCE], provedl zásah na odběrném elektrickém zařízení před měřicím zařízením bez předchozího souhlasu provozovatele distribuční soustavy.

II. Průběh správního řízení

Správní orgán podle ust. § 78 zákona o odpovědnosti za přestupky v souladu s ust. § 46 správního řádu zahájil dne 26. června 2018 doručením oznámení o zahájení řízení č. j. 03136-5/2018-ERU účastníku řízení správní řízení. Zároveň byl účastník řízení vyrozuměn o možnosti nahlížet do spisu, požádat o nařízení ústního jednání a o možnosti vyjádřit se k věci. Účastník řízení svého práva nevyužil.

O zahájení správního řízení správní orgán též v souladu s ust. § 70 zákona o odpovědnosti za přestupky vyrozumívá osoby, kterým mohla být spácháním přestupku způsobena škoda, o možnosti uplatnit nárok na náhradu škody nebo nárok na vydání bezdůvodného obohacení. Správní orgán proto přípisem ze dne 17. července 2018, č. j. 03136-6/2018-ERU, doručeným téhož dne vyrozuměl společnost ČEZ Distribuce, a. s., které mohla být v souvislosti s popsáním jednáním obviněného z přestupku způsobena škoda nebo na jejíž úkor se obviněný z přestupku mohl popsáním jednáním bezdůvodně obohatit, o možnosti uplatnit nárok na náhradu škody. Dne 24. září 2018 obdržel správní orgán uplatnění nároku poškozeného na náhradu majetkové škody ve výši 62 456,19 Kč.

Dne 15. října 2018 přípisem č. j. 03136-9/2018-ERU doručeným dne 29. října 2018 vyrozuměl správní orgán účastníka řízení o shromáždění podkladů pro vydání rozhodnutí a možnosti vyjádřit se ke shromážděným podkladům pro vydání rozhodnutí a doložit své majetkové poměry. Účastník řízení svého práva nevyužil.

Dne 26. listopadu 2018 správní orgán doplnil spisový materiál o záznam územních srážek v roce 2017 z internetových stránek Českého hydrometeorologického ústavu, podle kterého v říjnu 2017 v Karlovarském kraji dosáhl úhrn srážek množství 101 mm,

což představuje přibližně dvojnásobek srážek v měsíci lednu, dubnu a květnu, trojnásobek srážek v měsíci únoru a je to též druhé nejvyšší množství srážek v roce 2017.

Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. OSR-03136/2018-ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

III. Popis skutkového stavu

Ze spisového materiálu Policie ČR bylo zjištěno, že dne 20. března 2018 kontrolor společnosti NTL Forensics, a. s., oznámil podezření na neoprávněný odběr elektřiny v odběrném místě na adrese [REDAKCE].

Za přítomnosti Policie ČR byl neoprávněný odběr zrušen, bylo provedeno ohledání místa, soupis elektrospotřebičů v domě a fotodokumentace. Policie ČR zjistila, že nemovitostí [REDAKCE] je rodinný dům v rekonstrukci ve vlastnictví pana [REDAKCE]. Vstup do domu umožnil účastník řízení. Vedle vstupu do domu se nacházejí dvě venkovní rozvodné skříně. V době ohledání ve větší rozvodné skříni bylo patrné připojení kabelu k jističům ve spodní části rozvodné skříně, kabel s označením CYKY 3x 2,5 mm² pak vedl po zdi z rozvodné skříně oknem do domu.

Jak vyplývá z podkladů, vlastník nemovitosti [REDAKCE], pan [REDAKCE], do úředního záznamu o podání vysvětlení dne 2. února 2018 uvedl, že přibližně v červenci 2016 uzavřel se společností ČEZ smlouvu na odběr elektrické energie, od té doby platil zálohy a prováděl rekonstrukci domu. Někdy v říjnu 2017 přestala elektřina fungovat, neboť zřejmě došlo k poškození přírodního kabelu mezi venkovním a vnitřním rozvaděčem. Pan [REDAKCE] kontaktoval společnost ČEZ, ale nikdo se nedostavil. Protože pro rekonstrukci domu potřeboval elektřinu, požádal bratra, tj. účastníka řízení, aby „to nějak zapojil“, a protože elektřina začala fungovat, více se o věc nestaral. Pan [REDAKCE] dále uvedl, že v létě roku 2017 byl prováděn odpočet, kdy odečítač nezjistil žádné vady.

Dne 31. ledna 2018 do úředního záznamu o podání vysvětlení účastník řízení uvedl, že o žádném neoprávněném odběru elektřiny nic neví. Dne 14. února 2018 pak Policii ČR do úředního záznamu sdělil, že někdy v říjnu 2017 byl bratrem, panem [REDAKCE], požádán, aby se podíval do domu [REDAKCE], protože mu tam po bouřce nejde elektřina. V domě bylo nutné kvůli čerpadlu ve sklepě zapojit elektřinu, aby nedošlo k zaplavení sklepa. Účastník řízení tedy elektřinu zapojil, ovšem nenapadlo ho, že připojení provedl nesprávně. Jestli poškodil nějaké plomby, si účastník řízení již nepamatuje.

Poškozený dne 7. září 2018 vyčíslil způsobenou škodu na částku 48 077,76 Kč za neoprávněně odebranou elektřinu a na částku 14 378,43 Kč vyčíslil náklady na přerušení (zamezení) neoprávněného odběru. Poškozený ve vyčíslení ze dne 7. září 2018 výši škody nijak neobjasnil, avšak již dne 5. června 2018 zaslal správnímu orgánu přepis, v němž je způsob, jakým k výši škody dospěl, uveden. Poškozený dále správnímu orgánu sdělil, že zákazníkovi v odběrném místě nabídl dohodu o úhradě vzniklé škody, avšak zákazník v odběrném místě, ani účastník řízení dohodu neuzavřeli.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Použitá právní úprava

Dle ust. § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější.

Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, účinný v době spáchání přestupku, nebyl od doby spáchání přestupku dopadajícím způsobem na daný případ novelizován. Stejně tak energetický zákon nebyl od doby spáchání přestupku dopadajícím způsobem na daný případ novelizován. Správní orgán tak odpovědnost účastníka řízení posuzoval podle právní úpravy odpovědnosti za přestupky i energetického zákona účinné v době, kdy se účastník řízení posuzovaného jednání dopustil.

IV. II. Obecný právní rámec

Podle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že provede zásah na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, bez souhlasu provozovatele přenosové soustavy nebo provozovatele distribuční soustavy v rozporu s ust. § 28 odst. 3 nebo provede zásah na odběrném plynovém zařízení před měřicím zařízením bez předchozího písemného souhlasu provozovatele přepravní nebo distribuční soustavy v rozporu s ust. § 71 odst. 11.

Energetický zákon v ust. § 28 odst. 3 stanoví, že na odběrných elektrických zařízeních, kterými prochází neměřená elektřina, nesmí být prováděny žádné zásahy bez předchozího souhlasu provozovatele přenosové soustavy nebo provozovatele distribuční soustavy. Tím, že účastník řízení v přesně nezjištěné době v měsíci říjnu 2017 provedl bez předchozího souhlasu provozovatele distribuční soustavy zásah na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, porušil obecný zákaz obsažený v ust. § 28 odst. 3 energetického zákona.

Přestupek, kterého se měl účastník řízení dopustit, tak jednoznačně vyplývá z energetického zákona.

IV. III. Právní posouzení skutku

V projednávaném případě je jedním ze znaků přestupku ve smyslu ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona provedení zásahu na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, bez souhlasu provozovatele distribuční soustavy v rozporu s § 28 odst. 3 energetického zákona, tzn. nevyžádání si souhlasu před provedením zásahu na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina. Ze spisového materiálu, který měl správní orgán k dispozici, i z vyjádření účastníka řízení v dané věci je nesporné, že účastník řízení si před provedením zásahu na odběrném elektrickém zařízení nevyžádal souhlas provozovatele distribuční soustavy.

V daném případě není na základě vyjádření účastníka řízení a dalších shromážděných podkladů pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo provedl zásah na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, a to bez předchozího souhlasu provozovatele distribuční soustavy s provedením zásahu.

IV. IV. Formální a materiální stránka přestupku

Správní orgán má tak na základě výše uvedeného za prokázané, že účastník řízení porušil zákaz stanovený v ust. § 28 odst. 3 energetického zákona, tj. bez předchozího souhlasu provozovatele distribuční soustavy zasahovat do odběrných elektrických zařízení, kterými prochází neměřená elektřina, čímž účastník řízení naplnil formální znaky přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formálních znaků přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky, dle které platí, že přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.

Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku, neboť v jeho jednání lze shledat společenskou nebezpečnost (škodlivost), spočívající v porušení zájmu společnosti na bezporuchovém provozu těchto zařízení a dále pak také umožnění měření odběru elektřiny v souladu s energetickým zákonem tak, aby nedocházelo při manipulaci s touto komoditou k podvodům, neboť aktivním jednáním účastníka řízení v projednávaném případě došlo k neoprávněnému zásahu na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, bez souhlasu provozovatele distribuční soustavy, a to s výše uvedenými následky. V jednání účastníka lze tudíž shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu elektrizační soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím obecného zákazu, že na odběrných elektrických zařízeních, kterými prochází neměřená elektřina, nesmí být prováděny žádné zásahy bez předchozího souhlasu provozovatele přenosové nebo provozovatele distribuční soustavy podle ust. § 28 odst. 3 energetického zákona.

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že účastník řízení svým jednáním porušil § 28 odst. 3 energetického zákona a v projednávaném případě byly naplněny formální i materiální znaky přestupku dle § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona.

IV. V. Odpovědnost za přestupek

Ve smyslu ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky je přestupkem škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.

Dle § 15 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se k odpovědnosti fyzické osoby za přestupek vyžaduje zavinění. Postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění.

Dle ust. § 15 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky je přestupek spáchán úmyslně, jestliže pachatel chtěl svým jednáním porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem [písm. a) téhož ustanovení], nebo věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem

chráněný zákonem, a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, s tím byl srozuměn [písm. b) téhož ustanovení].

Dle ust. § 15 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky je přestupek spáchání z nedbalosti, jestliže pachatel věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tento zájem neporušení nebo neohrozí [písm. a) téhož ustanovení], nebo nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým poměrům vědět měl a mohl [písm. b) téhož ustanovení].

Účastník řízení se ke svému protiprávnímu jednání doznal a správní orgán dospěl k závěru, že účastník řízení spáchal přestupek dle § 15 odst. 3 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky z vědomé nedbalosti, neboť jeho úmyslem nebylo dle všeho porušit zájem chráněný zákonem, avšak zabezpečit provoz čerpadla, a tím zabránit případným škodám na majetku. Závěr o tom, že přestupek nebyl spáchán úmyslně, podporuje i skutečnost, že neoprávněně připojený kabel byl veden po zdi domu, kde byl jasně viditelný.

S ohledem na výše uvedené lze uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku dle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona z nedbalosti, a správní orgán proto přistoupil k uložení správního trestu.

V. Uložení správního trestu

Podle § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek uložit správní trest ve formě (a) napomenutí, (b) pokuty, (c) zákazu činnosti, (d) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či (e) zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Dle ust. § 36 téhož zákona lze správní trest uložit samostatně nebo spolu s jinými správními tresty. Napomenutí nelze uložit spolu s pokutou.

Z povahy provedení přestupku nepřipadá v úvahu uložit účastníkovi řízení správní trest propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 48 a ust. § 49 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť v řízení nebyla identifikována konkrétní věc, kterou účastník řízení ke spáchání přestupku užil nebo byla k jeho spáchání určena, či věc, kterou přestupkem nebo jako odměnu za něj získal. Uložení správního trestu ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přestupku ve smyslu ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky přichází v úvahu jen tehdy, pokud to zákon výslovně stanoví. V posuzovaném případě je tak možno účastníkovi řízení uložit pouze trest ve formě napomenutí, nebo pokuty.

K uložení správního trestu ve formě napomenutí v nyní posuzované věci správní orgán neshledal důvod, a to zejména s ohledem na povahu přestupku spáchaného účastníkem řízení ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť by takový trest byl nepřiměřeně nízký. Správní orgán proto v daném případě vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné uložit správní trest ve formě pokuty.

V projednávaném případě nebude aplikován institut upuštění od správního trestu dle ust. § 43 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, vzhledem k (i) povaze a závažnosti přestupku a jeho následkům, (ii) rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Nadto správní orgán uvádí, že ukládání správního trestu formou pokuty zcela odpovídá rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech. Úřad je při stanovení výše trestu také vázán svou vlastní ustálenou rozhodovací praxí, od které se může odchýlit pouze toliko v odůvodněných případech a z legitimních důvodů, přičemž musí být dbáno účelu trestu, kterým je ochrana konkrétních zájmů společnosti.

Dle ust. § 46 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky lze pokutu uložit ve výši stanovené zákonem. Není-li výše pokuty zákonem stanovena, pokutu lze uložit ve výši nepřesahující částku 1 000 Kč.

Podle ust. § 90 odst. 4 energetického zákona se za přestupek uvedený v odstavci 1 písm. a) až y) nebo odstavci 2 písm. c) nebo odstavci 3 uloží pokuta až do výše 100 000 Kč.

Při určení druhu správního trestu a jeho výměry přihlédl správní orgán ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 a § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem, k významu a rozsahu následku přestupku a k druhu a míře zavinění. V neposlední řadě správní orgán přihlédl správní orgán k též osobě pachatele, tj. účastníka řízení.

Správní orgán při stanovení výše uložené pokuty zohlednil všechny přitěžující a polehčující okolnosti, tak jak je uvedeno níže.

Co se týče povahy a závažnosti přestupku, správní orgán hodnotí, že uvedené jednání účastníka řízení porušuje obecný zákaz jakýchkoliv zásahů na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina bez předchozího souhlasu provozovatele distribuční soustavy, přičemž účel zákazu lze spatřovat v zájmu společnosti na bezporuchovém provozu těchto zařízení a dále pak také umožnění měření odběru elektřiny v souladu s energetickým zákonem tak, aby nedocházelo při manipulaci s touto komoditou k podvodům.

Správní orgán se dále zabýval druhem a mírou zavinění, kdy obecně platí, že úmyslné zavinění je závažnější než nedbalostní. V projednávaném případě dospěl správní orgán k závěru, že se účastník řízení dopustil předmětného přestupku ve smyslu § 15 odst. 3 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky z vědomé nedbalosti, neboť jeho úmyslem nebyl dle všeho neoprávněný odběr elektřiny bez měření, ale zabránění případným škodám na majetku, k čemuž správní orgán přihlédl při určení výše pokuty jako k okolnosti polehčující.

Při posuzování významu a rozsahu následku přestupku správní orgán především zkoumal, zda objekt přestupku (tedy odběrné elektrické zařízení) byl pouze ohrožen nebo došlo k jeho porušení a jaká je výše škody. Přitom dospěl správní orgán k závěru, že se účastník řízení dopustil svým aktivním jednáním ohrožení objektu. Jelikož došlo v přímé souvislosti s jednáním účastníka řízení k ohrožení objektu, tj. k ohrožení zájmu chráněného zákonem, nehodnotí správní orgán toto jednání účastníka řízení tak závažné jako porušení objektu zájmu chráněného zákonem.

Co se týče osoby pachatele, tj. účastníka řízení správní orgán posuzoval postoj účastníka řízení ke spáchanému přestupku. Účastník řízení se ke svému jednání přiznal a při objasnění přestupku spolupracoval, což správní orgán vnímá jako polehčující okolnost.

Jako polehčující vzal správní orgán v úvahu též okolnost, že účastník řízení přestupek spáchal ve snaze zabránit škodám na majetku, když podle vyjádření účastníka řízení i zákazníka v odběrném místě hrozilo zaplavení části nemovitosti. I v takovém případě však měl účastník řízení za povinnost zásah na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, provozovateli distribuční soustavy oznámit, což ovšem neučinil, a tuto okolnost považuje správní orgán za mírně přítěžující.

Zároveň správní orgán uvádí, že nemá povědomí o tom, že by s účastníkem řízení bylo kdy vedeno jiné správní řízení z důvodu porušení povinnosti vyplývající z právních předpisů upravujících oblast energetických odvětví ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že se účastník řízení dopustil porušení právního předpisu ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což správní orgán vyhodnotil jako výrazně polehčující okolnost.

Správní orgán se při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Účastník řízení nevyužil svého práva a nedoložil své aktuální majetkové poměry. Nedostatek majetku nemůže být sám o sobě důvodem, na jehož základě se pachatel, tj. účastník řízení může zbavit odpovědnosti za své protiprávní jednání. Na druhé straně však ukládaný správní trest, tj. v daném případě pokuta nesmí být pro účastníka řízení likvidační.

Pokuta uložená ve výši uvedené ve výroku tohoto rozhodnutí byla uložena ve výši 3 % maximální možné částky, přičemž je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem a v případě účastníka řízení nelze uvažovat o tom, že by mohla mít likvidační charakter. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto rozhodnutí, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

VI. Náhrada škody

Poškozený uplatnil v souladu s ust. § 70 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky u správního orgánu nárok na náhradu škody v celkové výši 62 456,19 Kč, kterou vyčíslil jako součet ceny neoprávněně odebírané elektřiny v částce 48 077,76 Kč a nákladů vynaložených na zjišťování neoprávněného odběru a jeho přerušování v částce 14 378,43 Kč.

Při posouzení škody správní orgán tedy vycházel ze sdělení poškozeného ze dne 7. září 2018, které Úřad obdržel dne 24. září 2018 a ze sdělení poškozeného ze dne 5. června 2018. Neoprávněně odebraná elektřina byla poškozeným vypočítána za období od uzavření smlouvy na odběr elektrické energie, tj. od 8. srpna 2016, do data zjištění, tj. do 31. ledna 2018. Počet dnů neoprávněného odběru vynásobil poškozený průměrnou denní spotřebou 17,9 kWh, potvrzenou při mimořádném odečtu uskutečněném dne 30. května 2018. Údaje o způsobu provedení odečtu dne 30. května 2018 poškozený neposkytl. Hodnotu získanou vynásobením denní spotřeby počtem dnů neoprávněného odběru snížil o 1 075 kWh a zbytek pak vynásobil cenou elektrické energie stanovenou dle cenového rozhodnutí ERÚ č. 6,7/2017 (tj. 5,58466 Kč/kWh).

Výše vzniklé škody byla poškozeným dle ust. § 51 odst. 3 energetického zákona ve spojení s ust. § 9 odst. 12 vyhlášky č. 82/2011 Sb., o měření elektřiny a o způsobu stanovení náhrady škody při neoprávněném odběru, neoprávněné dodávce, neoprávněném přenosu nebo neoprávněné distribuci elektřiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 82/2011 Sb.“) vyčíslena na částku 48 077,76 Kč, přičemž tato částka byla zvýšena o nezbytné náklady vynaložené na zjišťování neoprávněného odběru a jeho přerušeni ve výši 14 378,43 Kč. Poškozený tedy uplatnil nárok na náhradu škody v celkové výši 62 456,19 Kč, přičemž však ve svých vyjádřeních neuvedl, jak byla tato částka stanovena, z čeho se tyto náklady skládají a jakým způsobem je na zjišťování neoprávněného odběru a jeho přerušeni vynaložil.

Dle ust. § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky správní orgán uloží obviněnému povinnost nahradit poškozenému škodu, jestliže byla tato škoda způsobena spácháním přestupku, nebyla obviněným dobrovolně nahrazena a její výše byla spolehlivě zjištěna; jinak poškozenému nárok na náhradu škody nepřizná a odkáže ho s jeho nárokem na soud nebo jiný orgán veřejné moci. Obdobně postupuje rovněž v případě, kdy by zjišťování škody vedlo ke značným průtahům v řízení.

V rámci řízení bylo zjištěno, že v důsledku jednání účastníka řízení spočívajícího v tom, že bez souhlasu provozovatele distribuční soustavy provedl zásah na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina tak, že porušil zajištění proti neoprávněné manipulaci na krytu hlavního jističe i krytu elektroměru v. č. [REDAKCE], odpojil z hlavního jističe vodiče pro připojení elektroměru a na odvodní svorku hlavního jističe 3x 25A fázi L1 pomocí kabelu CYKY 3x 2,5 mm² připojil k bytovému rozvaděči, nepochybně vznikla poškozenému jakožto provozovateli distribuční soustavy škoda. Ze spisového materiálu vyplývá, že tuto škodu účastník řízení dosud poškozenému nenahradil.

V přestupkovém řízení správní orgán rozhoduje o vině pachatele a ukládá za přestupek trest. Pro správní trestání platí obdobné principy jako pro trestání soudní a v řízení o přestupcích se analogicky uplatní principy stanovené trestním právem, pokud analogie není k újmě účastníka tohoto řízení (pachatele). Také toto trestání musí podléhat stejnému režimu jako trestání za trestné činy a v tomto smyslu je třeba vykládat všechny záruky, které se podle vnitrostátního práva poskytují obviněnému z trestného činu. (Viz analogicky např. rozsudek Nejvyššího správního soudu, ze dne 27. října 2004, č. j. 6 A 126/2002 - 27 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. dubna 2008, č. j. 1 As 27/2008 - 67 i nálezy Ústavního soudu ze dne 11. března 2004, sp. zn. II. ÚS 788/02 a nálezy Ústavního soudu ze dne 17. ledna 2008, sp. zn. II. ÚS 82/07 - 1.)

Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 17. května 2016, sp. zn. I. ÚS 3363/14 - 1, uvedl, že „*jediným důkazem o výši způsobené škody jako znaku trestného činu krádeže nemůže být pouhé odborné vyjádření společnosti, u níž lze pochybovat, zda není ve věci vyloučená. Pravidlem by naopak mělo být přibrání znalce, u kterého pro jeho poměr k věci či stranám trestního řízení nebudou důvody pro jeho vyloučení. Jen ve výjimečných případech a ze zvlášť závažných důvodů trestní soudy rozhodující o neoprávněném odběru elektřiny nemusí znalce přibrat. Tento svůj postup ale musí náležitě a pečlivě odůvodnit.*“ Tento závěr je dle názoru správního orgánu s ohledem na skutečnost, že v řízení o přestupku je nezbytné se řídit stejnými principy jako v řízení trestní, zejména v případě, kdy je tento postup uplatněn ve prospěch pachatele, plně aplikovatelný i na projednávaný případ.

Poškozený uvedl, že škodu vypočítal z doby neoprávněného odběru, jejíž počátek datuje dnem uzavření smlouvy na odběr elektrické energie, tj. dnem 8. srpna 2016, a konec lhůty dnem zjištění neoprávněného odběru, a z průměrné denní spotřeby elektrické energie zjištěné mimořádným odečtem uskutečněným dne 30. května 2018. Účastník řízení se ke svému jednání doznal a jako počátek neoprávněného odběru uvedl říjen 2017, kdy před hrozícím zaplavením nemovitosti v důsledku silné bouřky potřeboval uvést v chod čerpadlo ve sklepě. Správní orgán si výpisem z internetové stránky Českého hydrometeorologického ústavu ověřil, že v měsíci říjnu 2017 byl v Karlovarském kraji vyšší úhrn srážek než v jiných měsících, s výjimkou měsíce srpna, a přiklání se spíše ke dni 1. října 2017 jako k datu neoprávněného zásahu a tedy i počátku doby, po kterou byla užívána elektřina bez měření. Poškozený tedy dle názoru správního orgánu vycházel z nesprávně určeného data zahájení odběru elektřiny bez měření, nedoložil, jakým způsobem byl proveden mimořádný odečet dne 30. května 2018, a neobjasnil, proč byla od hodnoty průměrné denní spotřeby vynásobené počtem dní poškozeným předpokládaného neoprávněného odběru odečtena hodnota 1 075 kWh a jakým způsobem k této hodnotě dospěl. Správní orgán z těchto důvodů výši škody nepovažuje za spolehlivě zjištěnou.

Co se týče části škody ve výši 14 378,43 Kč, kterou poškozený uplatnil jako náklady vynaložené na zjišťování neoprávněného odběru elektřiny a jeho přerušení, její výše vyplývá pouze z vyjádření poškozeného. Způsob jejího určení poškozený nijak nedoložil ani neuvedl, jakým způsobem byly tyto náklady vynaloženy.

Dle ust. § 9 odst. 12 vyhlášky č. 82/2011 Sb., je součástí náhrady škody vzniklé provozovateli přenosové soustavy nebo provozovateli distribuční soustavy i právo na úhradu prokazatelných nezbytně nutných nákladů vynaložených na zjišťování neoprávněného odběru elektřiny, neoprávněné dodávky elektřiny, neoprávněného přenosu elektřiny nebo neoprávněné distribuce elektřiny, jejich přerušení a přezkoušení měřicího zařízení a případné znalecké posudky, které nejsou zahrnuty do regulovaných cen za přenos elektřiny nebo za distribuci elektřiny.

Z uvedeného ustanovení vyhlášky č. 82/2011 Sb. je přitom zřejmé, že nutnou podmínkou pro to, aby mohly být součástí náhrady škody vzniklé poškozenému rovněž náklady vynaložené na zjišťování neoprávněného odběru elektřiny, musí se jednat o náklady prokazatelné a nezbytně nutné. Zda se o takové náklady skutečně jedná, však poškozený v rámci jím uplatňovaného nároku neuváděl a žádné doklady, z nichž by mohl správní orgán zjistit, že se skutečně jedná o náklady, které poškozený prokazatelně a nezbytně vynaložil na zjišťování neoprávněného odběru elektřiny vzniklého v důsledku jednání účastníka řízení a následného přerušení neoprávněného odběru. Správní orgán proto z uvedených důvodů škodu ve výši 14 378,43 Kč uplatněnou poškozeným jako náklady vynaložené na zjišťování neoprávněného odběru elektřiny a jeho přerušení vzniklé v důsledku přestupku spáchaného účastníkem řízení nepovažuje za spolehlivě zjištěnou, neboť není zřejmé, jak byla poškozeným stanovena, a poškozený tuto škodu uplatňuje pouze na základě svého vyjádření.

Ze všech výše uvedených důvodů proto správní orgán nepovažuje škodu ve výši 62 456,19 Kč uplatněnou poškozeným za zjištěnou takovým způsobem, který by splňoval požadavky na její nepochybné zjištění v rámci sankčního řízení. Pro její přesné stanovení by si tak správní orgán musel opatřovat další podklady a provádět složité dokazování (např. porovnání výpočtu provedeného prostřednictvím metodiky a výsledků znaleckého zkoumání, či analýza způsobu určení výše jednotlivých nákladů na vyhledávání neoprávněného odběru a jeho zamezení a jejich alokace na projednávaný případ),

což by vedlo k průtahům v řízení a mohlo by tak být porušeno právo účastníka řízení na projednání jeho věci v přiměřené lhůtě.

Z ust. § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky vyplývá, že pokud výše škody nebyla spolehlivě zjištěna, správní orgán poškozenému nárok na náhradu škody nepřizná a odkáže ho s jeho nárokem na soud nebo jiný orgán veřejné moci. Obdobně se potupuje rovněž v případě, kdy by zjišťování škody vedlo k značným průtahům v řízení. Průtahy v řízení mohou vznikat například tehdy, pokud by vzhledem ke složitosti posouzení výše vzniklé škody musely být zpracovány znalecké posudky apod. Není totiž zpravidla v možnostech orgánů projednávajících přestupky, aby v řízení o přestupku zjišťovali škodu, která zatím spolehlivě zjištěna nebyla, a nahrazovaly tak civilní soudy (viz Jemelka, L., Vetešník P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck 2017, s. 797).

Jinými slovy, řízení o náhradě škody (adhezní řízení) má ve vztahu k meritornímu v rámci řízení o přestupku, byť je jeho integrální součástí, v jistém smyslu pouze akcesorickou povahu, a procesní činnost správního orgánu tak nemůže přesahovat v daném ohledu aktivitu směřující k náležitému rozhodnutí o vině a případném trestu. Toliko občanskoprávní řízení je řízením bezvýjimečně zaručujícím (za splnění zákonem předepsaných podmínek) možnost domoci se uplatněného majetkového nároku.

Obecně tedy platí, že postup spočívající v odkázání poškozených s uplatněným nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních, nepředstavuje odepření spravedlnosti, ale ústavněprávně regulární použití institutu urychlujícího sankční řízení (viz analogicky např. usnesení Ústavního soudu ze dne 18. února 2015, sp. zn. II. ÚS 165/15).

Správní orgán proto o nároku poškozeného o náhradě škody ve výši 62 456,19 Kč rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku IV. tohoto rozhodnutí, a odkázal jej na soud.

VII. Náklady řízení

Souběžně je výrokem III. tohoto rozhodnutí ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, ve znění pozdějších předpisů, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Účastník řízení může proti tomuto rozhodnutí podat rozklad v plném rozsahu. Poškozený má právo v souladu s ust. § 96 odst. 1 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky podat rozklad pouze proti výroku o nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení a proti výroku o nákladech spojených s uplatněním nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Praha